

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра соціології і публічного управління
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комунікації в організації

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)

спеціальність 054 Соціологія
(шифр і назва)

освітня програма Соціологія управління
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни професійна підготовка; вибіркова
(загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова/вибіркова)

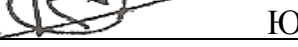
форма навчання денна
(денна / заочна/дистанційна)

Харків – 2023 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Комунікації в організації
(назва дисципліни)

Розробник:

професор, доктор соціологічних наук Ю.А. Калагін
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри
соціології і публічного управління
(назва кафедри)

Протокол від «30» червня 2023 року № 6

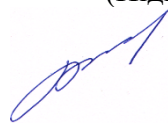
Завідувач кафедри В. М. Мороз
(підпис) (ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми 054 “Соціологія управління”

Кафедра соціології і публічного управління
(назва кафедри на якій викладається дисципліна)

Гарант ОП Бірюкова М.В. 30.06.2023
(ПІБ) (Підпис, дата)

Завідувач кафедрою Мороз В.М. 30.06.2023
(ПІБ) (Підпис, дата)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

№ зп	Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри (яка викладає)	Підпис завідувача кафедри (на якій викладається)	Підпис гаранта освітньої програми
1					
2					
3					
4					
5					

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - ознайомлення студентів з сучасними теоріями та практичними аспектами комунікацій в організаційному середовищі, вивчення їхнього впливу на організаційну культуру та управлінські процеси, розкриття сутності ключових понять у галузі комунікацій та їх застосування для аналізу та розуміння функціонування сучасних організацій в українському суспільстві.

Компетентності

- Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК09).
- Здатність аналізувати соціальні відносини та ефективність соціальних комунікацій, здійснювати соціологічне забезпечення управління в окремих сферах їх існування (СК12).

Результати навчання

- Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності (РН01).
- Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (РН04).
- Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації (РН07).

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Загальна соціологічна теорія	Соціологія реклами
Історія соціології	Соціологія маркетингу
Соціологія організацій	Кадрова робота в організації

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин/кредитів ЕСТ)	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття	Самостійна робота	Лекції	Лабораторні	Практичні			Залік	Іспит
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	120/4	48	72	24	-	24	РЕ			+

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 53 %

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порядковий № зан.	Види навчальних занять /Л; ПЗ; С/	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література
1	2	3	4	6
1.	Л	4	<p><u>Змістовий модуль № 1. Соціологія комунікації в структурі соціологічного знання.</u></p> <p>Тема 1. Соціологія комунікації як спеціальна галузь соціології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрямки дослідження соціальної комунікації. 2. Зв'язок соціології комунікації з іншими галузями соціології. 3. Предмет та апарат соціології комунікації. 4. Соціальні структури комунікації. 5. Прагмалінгвістика. 	1-3,8-11
2.	СР	10	<p><u>Тема 1. Соціологія комунікації як спеціальна галузь соціології.</u></p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінару з теми 1. Написання реферату.</p>	1-3,8-11
3.	ПЗ	2	<p>Тема 1. Соціологія комунікації як спеціальна галузь соціології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори соціальної комунікації. 2. Західні школи дослідження соціальної комунікації. 3. Онтологічні, гносеологічні та аксиологічні основи теорії комунікації. 4. Зв'язок соціології комунікації з іншими галузями соціології. 5. Соціальний статус як найважливіша категорія комунікації. 6. Характеристики соціальних структур комунікації. 7. Базові складові соціології комунікації. 8. Функції мови. 9. Основні одиниці прагмалінгвістики. 	1-3,8-11
4.	Л	4	<p>Тема 2. Семіотика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Символьна комунікація. 2. Типологія знаків по різних підставах. 3. Празька лінгвістична школа. 4. Соціальний знак як символ. 	1-4, 7,9
5.	СР	10	<p>Тема 2. Семіотика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семіотика – наука о знаках мовної комунікації. Механізм речової комунікації. 2. Особливості стилей викладу у періодичній печаті. Нейтральний стиль, високий стиль, знижений стиль. Значення одиниць мови. Механізми взаємодії соціальних та лінгвістичних факторів. 	1-4, 7,9
5.	ПЗ	2	Тема 2. Семіотика	1-4, 7,9

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Символьна комунікація. 2. Типологія знаків по різних підставах. 3. Пражська лінгвістична школа. 4. Соціальний знак як символ. 	
6.	Л	4	Тема 3. Системність комунікації. <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії визначення типів комунікативних систем. 2. Мови програмування. 3. Інформаційні мови. 4. Рівні організації комунікації. 5. Кінесическі засоби у мовному поводженні. 	1-5,11
7.	СР	8	Тема 3. Системність комунікації. Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінару з теми 3. Написання реферату.	1-5,11
8.	ПЗ	2	Тема 3. Системність комунікації. <ol style="list-style-type: none"> 1. Природні комунікативні системи. 2. Різні види штучних комунікативних систем: апіорні. Апостеріорні. Змішані, їхні функції й ефективність. 3. Мови програмування. Інформаційні мови. 4. Системна інтеграція інформаційних технологій. 5. Світовий віртуальний інтерактивний простір. 6. Критерії виділення рівнів організації комунікації. 7. Типологія кінесических засобів й їхня роль у мовному поводженні. 	1-5,11
9.	Л	4	Тема 4. Ефективні ділові комунікації в організаціях. <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до розуміння сутності ділової комунікації. 2. Класифікація форм ділової комунікації. 3. Діалог і дискусія як загальна форма комунікації. 4. Кризові комунікації в організації 5. Чинники формування ефективних ділових комунікацій. 	2-6,12
10.	СР	12	Тема 4. Ефективні ділові комунікації в організаціях. Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінару з теми 4. Написання реферату.	2-6,12
11.	ПЗ	4	Тема 4. Ефективні ділові комунікації в організаціях. <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація форм ділової комунікації. 2. Комунікаційна функція керівника. 3. Форми взаємодії у діловому спілкуванні. 4. Комунікаційні стилі ефективного ділового спілкування. 	2-6,12
12.	Л		Тема 5. Соціальні аспекти комунікації <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття функції в соціальній комунікації. Основні функції соціальної комунікації. 2. Фактори, що обумовлюють актуалізацію соціальних домінант комунікації: стратифікаційний, ситуаційний, оцінний і функціональний. 	1-4,8,9
13.	СР		Тема 5. Соціальні аспекти комунікації Обґрунтування поняття "мовна особистість" у соціологічному аспекті (Ж.Піаже, Л.Колберг, Т.Парсонс,	1-4,8,9

			Дж.Мід). "Мовне існування" як одна з найважливіших сфер діяльності людини.	
14.	ПЗ		Тема 5. Соціальні аспекти комунікації 1. Структура "мовної особистості". 2. Вербально-семантичні, когнітивні та прагматичні характеристики мовної особистості в моделі Ю.Н.Караулова. 3. "Індивідуальна мовна особистість" та "колективна мовна особистість". 4. Соціальні характеристики комунікантів. 5. Комунікативна особистість і параметри її моделювання.	1-4,8,9
15.	Л	2	<u>Змістовий модуль № 2. Сучасні дослідження комунікацій.</u> Тема 6. Міжкультурна комунікація. 1. Стереотипи спілкування. 2. Масове споживання як чинник стереотипного спілкування. 3. Культура як аксиологічна система.	2-5,11
16.	СР	8	Тема 6. Міжкультурна комунікація. Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінару з теми 6. Написання реферату.	2-5,11
17.	ПЗ	2	Тема 6. Міжкультурна комунікація. 1. Стереотипізація спілкування та спрощення інформаційної структури комунікації. 2. Р. Барт та Ж. Бодрийяр о міфології сучасного спілкування та світі «симулякрів». 3. Культура як аксиологічна система. 4. Труднощі збагнення системи стереотипів іншої культури. 5. Міжетнічні конфлікти. 6. Міжконфесійні конфлікти. 7. Конфлікти між різними соціальними прошарками в культурі на повсякденному рівні. 8. Перспективи налагодження міжкультурного спілкування.	2-5,11
18.	Л	2	Тема 7. Інформаційне суспільство. та глобалізація комунікативних процесів. 1. Типологія суспільних формацій. 2. Психологічні наслідки комп'ютерного спілкування. 3. Інформаційна політика (структура та основні особливості). 4. Інформаційний вплив.	1-6,10
19.	СР	8	Тема 7. Інформаційне суспільство та глобалізація комунікативних процесів. Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінару з теми 7. Написання реферату.	1-6,10
20.	ПЗ	4	Тема 7. Інформаційне суспільство та глобалізація комунікативних процесів.	1-6,10

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Наслідки комп'ютерного спілкування. 2. Доступ до виробництва й споживання інформації. 3. Нові соціальні спільності й технології організації соціальної взаємодії. 4. Структура та основні особливості інформаційної політики. 3. Глобалізація комунікативних процесів. 4. Інформаційний вплив. 5. Довіра в суспільстві владним інститутам. 6. Консолідація інформаційних потоків. 7. Техніки маніпулювання інформаційними потоками. 8. Інформаційні війни в суспільстві. 9. Утворення й інформаційна політика держави. ЗМІ й інші інститути формування суспільної думки. 10. Комунікативний менеджмент. 11. Прикладні моделі комунікації. 	
21.	Л	4	<p>Тема 8. Інститути комунікації. Глобальне інтерактивне спілкування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Освіта як інститут комунікації. 2. Бібліотека як інститут комунікації. 3. ЗМІ як інститут комунікації. 4. Реклама як інститут комунікації. 5. Глобальне інтерактивне спілкування. 6. ПР як інститут управління комунікативними процесами. 7. Соціальні потреби у мовній рекламі. 8. Соціальні взаємодії у мовній рекламі. 9. Організація спілкування у світової комп'ютерної мережі. 	3-7,10-12
22.	СР	8	<p>Тема 8. Інститути комунікації. Глобальне інтерактивне спілкування.</p> <p>Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінару з теми 8. Написання реферату.</p>	3-7,10-12
23.	ПЗ	4	<p>Тема 8. Інститути комунікації. Глобальне інтерактивне спілкування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільна політика у сфері освіти. 2. Критерії комунікативної компетентності. 3. Перспективи розвитку інформаційних сховищ. 4. Поняття бази даних. 5. Сучасні типи читання. 6. Світові інформаційні агентства. 7. Виробники та споживачі новин. 8. Моделювання соціальних потреб та соціальної взаємодії у мовній рекламі. 9. Принципи організації спілкування у світової комп'ютерної мережі. 	3-7,10-12
<p>Разом (годин) 120</p>				

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	12
2	Підготовка до практичних(семінарських) занять	12
4	Виконання індивідуальних завдань (підготувати самостійно теми)	22
5	Інші види самостійної роботи: підготувати реферат	26
	Разом	72

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Студентами здійснюється підготовка та захист презентації за темами індивідуальних завдань, відповідно до тем курсу.

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
1	2	3
1	Написання реферату та підготовка презентації за темами: 1. Основні напрямки дослідження соціальної комунікації 2. Пошук нових підходів до вивчення соціальної комунікації 3. Зв'язок соціології комунікації з іншими галузями соціології 4. Місце комунікації в концепції Ю.Хабермаса	1-2
2	Написання реферату та підготовка презентації за темами: 1. Основні положення теорії мовних актів 2. Різні підходи до моделювання дискурса 3. Види невербальних комунікативних засобів 4. Науковий дискурс як комунікативна одиниця. Специфіка наукового дискурса 5. Риси комунікативних систем синтетичного рівня 6. Мова мистецтва 7. Основні види комунікативних текстів	3-4
3	Написання реферату та підготовка презентації за темами: 1. Типи соціокомунікативних систем 2. Сучасні дослідження міжособистісної комунікації. 3. Особливості циркуляції інформації в малих групах.	5-6
4	Підготувати самостійно теми: 1. Структура «речової особистості». 2. Комунікативна особистість та показники її моделювання. 3. Сучасні дослідження впливу гендерних різновидів у комунікативній поведінці особистості. 4. Комунікативна діагностика девіантної поведінки. Написання реферату та підготовка презентації за темами: 1. Комунікативна особистість і параметри її моделювання 2. Сучасні дослідження впливу гендерних розходжень на характер когнітивних процесів і комунікативне поведіння особистості	7-8

	<p>3. Розвиток комунікативної активності дітей</p> <p>4. Комунікативна діагностика девіантної поведінки</p>	
5	<p>Написання реферату та підготовка презентації за темами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стереотипи і міжкультурне спілкування 2. Теорія " симулякрів" Ж.Бодрийяра 3. Р.Барт про міфологізації сучасного спілкування 4. Поняття про інформаційне суспільство та стадії його становлення 5. Концепція культурних потоків в інформаційному суспільстві в роботах М. Кастельса 	9-10
6	<p>Написання реферату та підготовка презентації за темами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інформаційної безпеки 2. Інформаційні війни 3. Інформаційна політика 	11-12
7	<p>Написання реферату та підготовка презентації за темами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технології організації соціальної взаємодії через глобальні інформаційні мережі 2. Психологічні проблеми комп'ютерного спілкування 3. Освіта та інформаційна політика держави 4. Інформаційний обмін і формування субкультур (молодіжна субкультура) 	13-14
8	<p>Написання реферату та підготовка презентації за темами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про комунікативний менеджмент. 2. Реклама як інститут комунікації. 3. Мова реклами. 4. Поняття внутрішнього і зовнішнього комунікативного середовища організації 5. "Паблік релейшнз" як інститут управління комунікативними процесами 6. Методи формування іміджу організації 7. Вплив комунікації на формування корпоративної культури 8. "Паблік релейшнз" у проведенні політичної кампанії. 9. Вимоги до проведення соціолінгвістичного анкетування. 10. Контент-аналіз як метод вивчення засобів комунікації. 	15-16

МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

В процесі викладання курсу використовуються: **Репродуктивний метод**, який дозволяє студентам здобувати знання з курсу комунікації в організаціях, слухаючи розповідь, лекцію, про вітчизняні та світові теорії соціології комунікацій, їх співвідношенням з суспільством, роллю засобів комунікацій в організаціях. **Семінари-дискусії** передбачають обмін думками і поглядами студентів з приводу певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх. **Частково-пошуковий, або евристичний метод дає змогу направити студентів на:** самостійний пошук відповідей на поставлені проблемні питання шляхом звернення до навчальних посібників та наукових статей, що дозволяє студенту аналізувати соціальні відносини та ефективність соціальних комунікацій; на виконання *індивідуального завдання*, коли студент, використовуючи лекційний матеріал та додаткові джерела знань, знаходить відповідь на певне питання; на підготовку *презентації* – виступ перед аудиторією, що використовуються для представлення певних звітів про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів; на написання *реферату*, який виконується студентом на вільно обрану тематику з числа запропонованих тем. Для виконання реферату студент складає план реферату, згідно якому висвітлюються певні питання, аспекти, проблеми з обраної теми курсу.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку або шляхом накопичення балів за поточним контролем по змістовним модулям.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

Контрольні питання з курсу до заліку / екзамену.

1. Об'єкт і предмет соціології комунікацій.
2. Суспільна природа мови. Функції мови. Структурний, семантичний і прагматичний аспекти мови.
3. Апарат соціології комунікацій. Інформація. Структура комунікативного акту. Комунікативна компетентність.
4. Природні комунікативні системи. Порівняйте їх зі штучними комунікативними системами.

5. Штучні комунікативні системи. Створення світового інтерактивного простору.
6. Семіотичний рівень організації комунікації
7. Вербальний рівень організації комунікації.
8. Дискурс. Різні підходи до моделювання дискурса. Структурні компоненти дискурса. Функціональні характеристики дискурса.
9. Паралингвістический рівень організації комунікації.
- 10.Металингвістический рівень організації комунікації.
- 11.Синтетичний рівень організації комунікації.
- 12.Міжособистісна комунікація.
- 13.Межгруповая комунікація.
- 14.Масова комунікація як соціальне явище й процес. Основні види текстів масової комунікації.
- 15.Соціологічні домінанти комунікації.
- 16.Поняття мовного етикету.
- 17.Комунікативна особистість і параметри її моделювання.
- 18.Гендерні розходження в комунікативних процесах.
- 19.Стереотипи спілкування.
- 20.Основні проблеми міжкультурної комунікації.
- 21.Поняття "симулякра" у концепції Ж.Бодрийяра
- 22.Поняття інформаційного суспільства.
- 23.Технології організації соціальної взаємодії через глобальні інформаційні мережі.
- 24.Поняття "інформаційної безпеки".
- 25.Основні параметри постіндустріального суспільства в концепції Д.Белла.
- 26.Основні інформаційні потоки в суспільстві. Структура інформаційної політики. Аналіз ефективності інформаційної політики.
- 27.Суб'єкти інформаційної політики.
- 28.Комунікативний менеджмент як один з найважливіших різновидів керування соціальними процесами.

29. Прикладні моделі комунікації. Поняття про нейро-лінгвистичне програмування.
30. Поняття маніпуляції. Техніки маніпулювання інформаційними потоками.
31. Поняття інформаційної війни. Наслідки інформаційних війн.
32. Освіта як інститут комунікації.
33. Бібліотека та бази даних як інститути комунікації.
34. ЗМІ як інститут комунікації. Сучасні тенденції в розвитку ЗМІ.
35. Реклама як інститут комунікації. Моделювання соціальної взаємодії й соціальних потреб у мові реклами.
36. Принципи організації спілкування у світовій комп'ютерній мережі. Інтернет. Рунет.
37. "Паблік рилейшнз" як інститут управління комунікативними процесами.
38. Поняття корпоративної культури. Методи формування іміджу організації і її лідера.
39. Публічні акції ПР.
40. Використання методів загальної соціології в соціології комунікації.
41. Контент-аналіз у дослідженні текстів ЗМІ.
42. Дискурс-аналіз як метод дослідження комунікації.
43. Застосування глибинних інтерв'ю та фокус-груп у соціології комунікацій.
44. Постмодерністські концепції спілкування (М.Фуко, Ж.Делез, Ж.Деррида, У.Еко)
45. Концепція технологічного прогресу Олвина Тоффлера.
46. Опис комунікативних процесів у концепції інформаційного суспільства М.Кастельса.
47. Поняття електронного кotedжу і світового села в працях теоретиків інформаційного суспільства.
48. Трансформація системи ЗМІ в українському суспільстві за роки незалежності.
49. Зміна мовної компетентності в українському суспільстві за роки незалежності.

50. Масова культура та масова комунікація.
51. Різні підходи до опису функцій масової комунікації.
52. "Язикове існування" як одна з найважливіших сфер діяльності людини.
53. Соціальні домінанти язикового існування.
54. Теорія мовних актів та її значення для соціології комунікації.
55. Комунікативна діагностика девиантної поведінки.
56. Категорія "толерантності" і налагодження міжкультурного спілкування.
57. Побутові, етнічні й конфесіональні стереотипи та проблема міжкультурного спілкування.
58. Місце інформаційних процесів у сучасному суспільстві.
59. Мови програмування. Мова міміки і жестів.
60. Психологічні наслідки комп'ютерного спілкування.

2. Поточний контроль проводиться за результатами роботи студентів на семінарських заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання тестів, самостійних робіт, індивідуальних завдань, есе, командних проєктів, презентацій, ведення конспектів лекцій.

Контроль на семінарських заняттях – оцінювання виступів студентів, відповідей на питання поставлені викладачем, оцінці виконання тестових завдань, оцінок під час самостійних робіт, оцінювання внеску окремих студентів у групову роботу, наприклад, активність в діловій грі.

Контрольна робота – вид поточного контролю знань студентів, який має на меті виявити рівень знань студентів, що отримані за пройденим матеріалом. Дата проведення контрольної роботи доводиться до студентів і призначається по завершенню вивчення змістовного модулю. Питання або практичні завдання готує викладач, що веде практичні заняття, вони узгоджуються з лекційними питаннями і тематикою семінарських занять. Завдання можуть передбачати творчу роботу, відповідь на тестові завдання тощо. Контрольна робота виконується у письмовій формі в присутності викладача, оцінюється за прийнятою шкалою і оцінка може використовувати викладачем для підрахунку кумулятивного балу за підсумками вивчення дисципліни.

Перевірка лекційного конспекту та словника базових понять – проводиться в рамках практичного заняття, присутність на лекції і ведення конспекту та словника може оцінюватися в балах та враховуватися у кумулятивній оцінці.

Індивідуальні завдання – оцінюються викладачем або за результатами доповіді на практичному занятті або окремо за наданим текстом.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Контрольні роботи за темами	Контрольні роботи (за модулями)	Індивідуальні завдання (проекти)	Іспит	Сума
24 (3*8)	24 (12*2)	40	12	100

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.

			теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі.	
64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі.	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі.	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння попередньо і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	ФХ (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

- 1) сілабус
- 2) робоча програма навчальної дисципліни
- 3) навчальний контент (конспект або розширений план лекцій);
- 4) плани семінарських занять
- 5) завдання для самостійної роботи студентів
- 6) бібліотечний фонд університету і кафедри
- 7) сайт кафедри:

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/metodichni-materiali/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору : кол. моногр. / за заг. ред. Є.Б. Тихомирової. Луцьк : ВМА «Терен», 2012. 354 с.
2	Абрамович С. Мовленнева комунікація : підручник / С. Абрамович, М. Чікарькова. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.
3	Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. – 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 346 с.
4	Кизилова В.В. Теорія і практика мовленнєвої комунікації [Текст] : навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. 183 с.
5	Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. 2-е вид., доп. К. : Видавничий центр "Київський ун-т", 1999. 307.
6	Потелло Н. Я., Скиртач Г. Є. Українське ділове мовлення і спілкування : навч. посіб. К. : МАУП, 2003. 440 с.
7	Холод О. Соціальні комунікації: тенденції розвитку / Навч. Посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. / О. М. Холод. - К. : Видавництво "Білий Тигр", 2018.

Допоміжна література

8	Доценко Е. Л. Психологія маніпуляції / Е. Л. Доценко, К. 1997
9	Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології / Г. Г. Почепцов // Комунікація. — 2010. — № 1. — С. 19–26.
10	Кашавцева С. Політична комунікація: проблеми, очікування, можливості. / С. Кашавцева. // Социология: теория, методы, маркетинг. — 2002. - №1.
11	Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи. / Б. Кормич – К.: Кондор, 2004. – 384 с
12	Чекмишов О. Інформаційний тоталітаризм або як «четверта влада» впливає на людську свідомість / О. Чекмишов // Людина і влада. - 2000. - №5-6. - С.94-97.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. www.useps.org – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (представлені результати досліджень, діаграми, кількісні показники, наводяться дані порівняльних досліджень).
2. www.socis.kiev.ua – сайт центру соціальних та маркетингових досліджень (Київ), викладено багатий емпіричний матеріал (результати соціологічних досліджень, публікації центру, статистичні дані).
3. www.sociology.kharkov.ua – Sociology Hall, сайт соціологічного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна.
4. <http://www.socium.info/library.html> – бібліотека соціологічної літератури
5. www.useps.com.ua/ukr/all/sociology (Архів соціологічних даних Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, м.Київ).
6. www.ukrstat.gov.ua (Статистичні матеріали Держкомстату України)
7. www.sociology.kharkov.ua (Домашня сторінка харківських соціологів)
8. www.i-soc.com.ua (Домашня сторінка Інституту соціології НАН України)